

در گفت‌وگوی «ایران» با معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت از محیط زیست اعلام شد

ستاد ملی احیای رودخانه زاینده رود تشکیل می‌شود

زهرآ کشوروی
خبرنگار

سال‌هاست که کارشناسان و فعالان حوزه محیط زیست تنها راه نجات رودخانه زاینده رود را ایجاد ستادی مثل ستاد احیای دریاچه ارومیه می‌دانند. آنها اعتقاد دارند پیچیدگی حوضه آبی این رودخانه که در استان‌های کهگیلویه و بویراحمد و اصفهان جاری است آنقدر زیاد است که گره‌های آن تنها می‌تواند در سایه یک طرح ملی باز شود. اولین جلسه کارگروه احیای زاینده‌رود هفته پیش به ریاست معاون اول رئیس جمهوری تشکیل شد. ایجاد این کار گره بهانه گفت‌وگوی روزنامه ایران با «احمدرضا لاهیجان زاده» معاون محیط دریایی سازمان محیط زیست کشور است.

او در این گفت‌وگو، تشکیل کارگروه احیا را مقدمه ایجاد ستاد ملی احیای زاینده رود می‌داند و از تشکیل کارگروه ساماندهی رودخانه کارون خبر می‌دهد.

■ **آقای لاهیجان‌زاده چقدر این کارگروه می‌تواند در احیای زاینده‌رود و تالاب گاوخونی نقش داشته باشد**
 آيا اين کارگروه می‌تواند با توجه به پیچیدگی‌هایی که در حوضه زاینده‌رود وجود دارد، به نتایجی که ستاد احیای دریاچه ارومیه رسید، برسد؟

پیگیری‌هایی در چند سال اخیر انجام گرفت و به دلیل مشکلاتی که هم رودخانه کارون و هم زاینده رود داشت دولت تشکیل دو ستاد یا کارگروه را مصوب کرد، کارگروه احیای زاینده رود و کارگروه ساماندهی رودخانه کارون. هر دوی این کارگروه‌ها تشکیل شده و شرح وظایفی برای آنها در نظر گرفته شده است. به پیشنهاد وزارت نیرو ریاست کارگروه احیای دریاچه ارومیه به آقای جهانگیری معاون اول رئیس جمهوری محول شد و دبیری کارگروه را هم وزارت نیرو سپرده شد. اولین جلسه کارگروه به ریاست آقای جهانگیری تشکیل شد. البته این جلسه، دومین جلسه کارگروه احیای زاینده رود محسوب می‌شود. در جلسه اول مصوب شد نقشه راهی برای احیای زاینده رود تهیه شود که در آن تمام مسائل و مراحل از جمله شناخت و تبیین مسائل و همچنین ظرفیت‌ها و چالش‌های آن دیده شود.

این ستاد مصوباتی خواهد داشت که در چارچوب یک برنامه زمانبندی شده، پروژه‌های مصوب شده در آن اجرا می‌شود. برای مثال طرح جامع وزارت کشاورزی با هدف اصلاح الگوی کشت، یکی از برنامه‌های این ستاد است که آماده اجرا است. اجرای الگوی کشت باید در دو استان اصفهان و چهارمحال و بختیاری پیاده‌سازی شود. ستاد احیای زاینده‌رود، الگویی شبیه ستاد ملی احیای دریاچه ارومیه دارد که ده‌ها پروژه و برنامه برای اجرا در

آن پیش‌بینی شده است. این برنامه‌ها بر اساس تصمیم‌گیری‌های حاکمیت و با لحاظ کردن تمام جوانب انجام می‌گیرد. برای مثال اگر قرار باشد کشت برنج در اصفهان و چهارمحال و بختیاری محدود یا ممنوع شود، حتماً باید کشت جایگزین مشخص و تمام ابزارهای تشویقی آن هم دیده شود. در این برنامه باید مشخص شود که حقایق تالاب و رودخانه از چه طریق تأمین می‌شود. امیدواریم این پروژه بتواند طی حداقل ۵ سال به نتیجه برسد.

■ **درباره رودخانه کارون به چه نتیجه‌ای رسیدید؟**

برای این رودخانه هم ستاد ساماندهی رودخانه کارون پیش‌بینی شده است، البته هنوز جلسه آن با حضور آقای جهانگیری تشکیل نشده است.

■ **در جلسه قبلی چه مواردی درباره کارون عنوان شد؟**

گسترده‌گی کارون بسیار زیاد است، «کارون دز» و «کارون بزرگ» چند استان را درگیر می‌کند. کارون از زهاب های کشاورزی و فاضلاب‌ها آسیب می‌بیند. فاضلاب‌های شهری، روستایی و صنعتی وارد این رودخانه می‌شود. از سوی دیگر ما در حوضه کارون بحث آبی‌ر پروری و شیلات را هم داریم. بنابراین مسائل متعددی در حوضه کارون وجود دارد. اما هنوز

یک نقشه راه مثل زاینده رود، برای کارون تعریف نشده است. در جلسه مطرح شد که برای تمام مسائل آن باید برنامه و طرح داشته باشیم. البته برای کارون در زمستان سال ۹۴ برنامه «طرح جامع احیای کارون» به تصویب شورای عالی آب رسید و بخش زیادی از برنامه‌هایی که عنوان شد در این طرح در حال اجراست و اعتبارهای آن به استان تخصیص داده شده است. این برنامه‌ها بیشتر شامل کنترل آلودگی رودخانه است. البته اعتبارهای داده شده کافی نیست و نیازمند اعتبارات بیشتری است. همچنین فعالیت‌های اجرایی در حوزه رودخانه شروع شده اما نیازمند یک کار بسیار گسترده‌تر است.

■ **فعالیت‌های در حال انجام شامل چه پروژه‌هایی است؟**
 پروژه‌ها با اولویت‌بندی در حوزه صنعت، کشاورزی و شهری تعریف شده است. اولویت اول، اجرای تصفیه خانه شرق اهواز بود که راهاندازی و افتتاح شد.

مهارورود فاضلاب به کارون در اهواز هم یکی دیگر از برنامه‌های اولویت‌دار بود اما هنوز اجرایی نشده است. اعتبار ایجاد تصفیه خانه برای پنج شهر آبادان، خرمشهر، شادگان، ماهشهر و بندر امام نیز تأمین شده و پیشرفت فیزیکی طرح‌های آن بالای ۸۰ تا ۹۰ درصد است. همچنین برنامه‌هایی برای ایجاد شبکه فاضلاب در شوش، ایذه و اندیمشک نیز در حال انجام

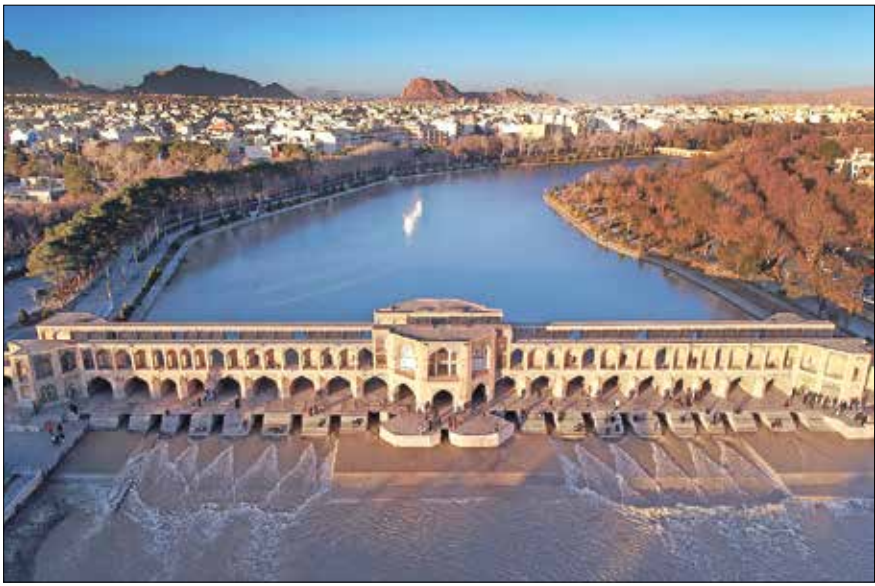
نشود، وزارت نیرو با طرح‌هایی مثل انتقال آب یا استحصال آب شیرین از دریا موافقت نمی‌کند. موافقتنامه‌ای امضا شده است که بر اساس آن اگر استانی، خواهان انتقال آب است، ابتدا باید طرح سازگاری با کم آبی را اجرا کند. مثلاً استان‌های کرمان، خراسان جنوبی و رضوی خواهان انتقال آب از دریا هستند. ولی وزارت نیرو برای آنها تکلیف کرده تا پروژه‌های مربوط به سازگاری با آب، مطالعه، تأیید و اجرا نشود اجازه انتقال آب و تأمین حقایق از دریا به آنها داده نشود. در حوزه زاینده رود هم مسأله به همین ترتیب است. اگر طرح سازگاری با کم آبی و برنامه‌های ستاد ملی احیای زاینده‌رود در اصفهان اجرایی شود، بدون شک در کاهش میزان انتقال آب به این استان مؤثر خواهد بود. شاید هم بتواند تمام قضا را تحت تأثیر قرار بدهد و نیازی به انتقال آب به اصفهان نباشد.

قطعاً ایجاد این ستاد می‌تواند در تأمین نیاز آبی استان‌های اصفهان، یزد، کرمان و استان‌هایی که آب به آنها انتقال می‌یابد، مؤثر باشد. منتهی در تمام این استان‌ها بجز بحث ایجاد ستاد احیای زاینده‌رود، یک طرح دیگری هم به‌نام «طرح سازگاری با کم آبی» باید اجرا شود. این طرح برای چند استان به تصویب رسیده و در حال حاضر در فاز اجرایی است.

براساس قانون تا زمانی که طرح سازگاری با کم آبی در این استان‌ها اجرا

■ **ستاد احیای زاینده‌رود، الگویی شبیه ستاد ملی احیای دریاچه ارومیه دارد که ده‌ها پروژه و برنامه برای اجرا در آن پیش‌بینی شده است. این برنامه‌ها بر اساس تصمیم‌گیری‌های حاکمیت و با لحاظ کردن تمام جوانب انجام می‌گیرد. برای مثال اگر قرار باشد کشت برنج در اصفهان و چهارمحال و بختیاری محدود یا ممنوع شود، حتماً باید کشت جایگزین مشخص و تمام ابزارهای تشویقی آن هم دیده شود. در این برنامه باید مشخص شود که حقایق تالاب و رودخانه از چه طریق تأمین می‌شود. امیدواریم این پروژه بتواند طی حداقل ۵ سال به نتیجه برسد**

ستاد محیط زیست

■ **آیا این الزام شامل حال طرح‌هایی مثل تونل انتقال آب بهشت‌آباد و طرح‌های دیگر انتقال آب که در حال حاضر روی میز مذاکره است هم می‌شود؟**

این طرح شامل تمام حوضه‌های آبی کشور می‌شود. علاوه بر الزام اجرای طرح سازگاری با کم آبی، در جلسه‌ای که با آقای جهانگیری انجام گرفت یک بند به تصویب رسید که هرگونه بازگذاری جدید در حوضه‌های آبی ممنوع است. بند دیگری هم وجود دارد که هرگونه اجرای طرح‌های توسعه‌ای را که باعث افزایش مصرف آب می‌شود، ممنوع کرده است. طرح احیای زاینده رود هم جامع، کامل و مانع دیده شده است. بنابراین دیگر نیازی نیست.

■ **آیا در اجرای برنامه‌های ستاد احیای رودخانه زاینده‌رود با مشارکت‌های مردمی رو به رو می‌شویم؟ برای مثال زمانی که ستاد احیای دریاچه ارومیه شروع به فعالیت کرد، برنامه‌ای را به‌نام طرح «نکاشت» روی میز تصمیم‌گیری برد. براساس این طرح، قرار بود بخشی از زمین‌های کشاورزی منطقه کور شود و در آن محصولی کاشته نشود. این طرح با واکنش منفی کشاورزان منطقه روبه‌رو شد و در نهایت ستاد به این نتیجه رسید که طرح «به‌کاشت» را جایگزین آن کند. فکر می‌کنید با مقاومتی از سوی کشاورزان منطقه روبه‌رو شوید؟**

این سؤال شما تخصصی است و باید از جهاد کشاورزی پرسیده شود. چون اصل برنامه‌ها را جهاد انجام می‌دهد و آنها تغییر الگوی کشت و همچنین روش‌های آبیاری در اصفهان و چهارمحال و بختیاری را بررسی کرده اند. از تجربیات تیم ستاد احیای دریاچه ارومیه هم استفاده کرده‌اند. تیمی هم از ستاد احیای دریاچه ارومیه در برنامه زاینده

جمع‌آوری کلاس‌های سنگی در خوزستان

گزارش

پریساعظمی- خبرنگار/مدیرکل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان خوزستان از جمع‌آوری کلاس‌های سنگی در استان با هدف تأمین ایمنی بیشتر دانش‌آموزان بخصوص دانش‌آموزان عشایر خبر داد. «علی قربانی»، در گفت‌وگو با «ایران» در این باره اظهار داشت: در استان خوزستان حدود هزار کلاس درس در قالب ۳۷۲ مدرسه سنگی داریم که بیشتر در شمال و شمال شرق استان در روستاهای پیرامون شهرهایی از جمله ایذه، باغملک، سردشت دزفول و چند شهرستان دیگر قرار دارند. کل این مناطق هم عشایری و کوچ روست و به‌دلیل صعب‌العبور بودن این مسیرها و مشکل تردد دانش‌آموزان برای رفتن به مدرسه، کلاس درس برای این دانش‌آموزان با مصالحی از جمله سنگ و گل ساخته می‌شود و برای سقف آن هم از شاخه و برگ درختان بلوط استفاده می‌کنند.

وی با اشاره به اینکه این کلاس‌ها در مقابل زلزله آسیب‌پذیر هستند و از طرفی این مناطق هم زلزله‌خیزند، افزود: ضروری بود برای ایمن بودن دانش‌آموزان عشایر اقدامی صورت گیرد.

قربانی با بیان اینکه جمعیت مدارس عشایر استان کم است و بین ۴۰ تا ۱۰۰ نفر است، گفت: برای بعضی مدارس که تا ۱۰ نفر دانش‌آموز جمعیت دارد از کانکس استفاده می‌شود. البته مدارس کانکسی مدتی است که در سطح استان جمع‌آوری شده و در حال حاضر از آنها فقط برای تحصیل دانش‌آموزان عشایر که برای رفتن به مدرسه به‌خاطر سخت‌گذر بودن مسیر با مشکلاتی مواجهند: استفاده می‌شود. ضمن اینکه انتقال این کانکس‌ها بیشتر با الگودر انجام می‌شود حتی از ماشین هم برای انتقال آنها نمی‌توان استفاده کرد.

مدیرکل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان خوزستان درباره تأمین مالی برای ایمن کردن مدارس و جمع‌آوری مدارس سنگی استان نیز تصریح کرد: حدود ۴۵۰ میلیارد تومان اعتبار لازم است که هزار کلاس سنگی را تبدیل به کلاس‌های ایمن مثل کانکس و کلاس‌هایی که از سازه‌های فلزی ساخته شده‌اند، کنیم که با توجه به شرایط مالی دولت از خیرین هم خواستیم در این کار خیریه ما کمک کنند و خوشبختانه هم با استقبال آنان مواجه شدیم. اعتبار ساخت هر کدام از این کلاس‌های درس ساخته شده حدود ۸۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان است.

به‌گفته وی، در حال حاضر در سوسن ایذه چهار کلاس سنگی را حذف و کانکس را جایگزین کردیم و تاکنون اعتبار ۲۰۰ کلاس هم به کمک دولت و خیرین تأمین و مقرر شده طی مدت سه سال و هر سال ۳۰۰ کلاس رابه کانکس و کلاس‌های ایمن تبدیل کنیم. در حال حاضر با کارخانه‌هایی هم که قرار داد بستیم در حال تولید قطعات این کلاس‌ها هستند و تا آخر سال بیش از ۲۰۰ کلاس را ایمن‌سازی خواهیم کرد.

راه‌اندازی ایستگاه‌های صلواتی در مشهد ممنوع شد

مشهد- رئیس گروه سلامت محیط دانشگاه علوم پزشکی مشهد گفت: برپایی ایستگاه‌های صلواتی هم‌زمان با مناسبت عید غدیر و همچنین عزاداری‌های ماه‌های محرم و صفر با هدف پیشگیری از شیوع ویروس همه‌گیر کرونا در مناطق زیر پوشش این دانشگاه ممنوع است.

به‌گزارش ایرنا محمد باباخانی افزود: این تصمیم به‌منظور پیشگیری جدی از تجمع شهروندان و مقابله با انتقال ویروس کرونا وی اضافه کرد: با هدف پیشگیری از کرونا به مناسبت عید غدیر و در هماهنگی با مسئولان ذیربط اتخاذ شده است.

توزیع شیرینی و بستنی در خیابان‌ها و چهارراه‌ها در مناطق زیر پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد ممنوع است.

رئیس گروه سلامت محیط دانشگاه علوم پزشکی مشهد گفت: در ایام پیش رو توزیع هرگونه مواد غذایی نذری در مراسم با رعایت پروتکل‌های بهداشتی و به‌صورت بسته‌بندی و سالم مورد تأکید است. باباخانی افزود: طبق برنامه‌ریزی انجام شده اسبالم مراسم عید غدیر فقط در چند نقطه از شهر مشهد با رعایت پروتکل‌های بهداشتی، فاصله‌گذاری اجتماعی و استفاده از ماسک برگزار خواهد شد. به‌گفته رئیس شورای هیأت مذهبی خراسان رضوی، در دهه نخست محرم سال گذشته ۶۷۰ ایستگاه صلواتی برای عرضه نذورات مردم در قالب چای، عدسی، شربت، شله، حلیم و کباب بر پا بود.

تغییر وضعیت کرونايي فارس از قرمز به زرد

شیراز- جانشین استاندار فارس در ستاد استانی مدیریت بیماری کرونا از خروج این استان از وضعیت قرمز به هشدار در پی کاهش تعداد مبتلایان مثبت بستری شده در بیمارستان‌ها خبر داد. عبدالرضا قاسم‌پور در جلسه ستاد استانی کرونا، بیان کرد: تا پایان خرداد شاهد بهترین شرایط کرونايي در فارس میان استان‌های کشور به لحاظ ابتلا، بستری و فوتی به‌دلیل تمهیدات کادر بهداشت و درمان و همراهی مردم بودیم. او ادامه داد: رعایت مردم در پایان اردیبهشت و خرداد ضعیف‌تر شد و تیرماه شاهد آثار منفی برگزاری مراسم و تجمعات و دورهمی‌ها و کاهش سطح حساسیت شهروندان بودیم. معاون استاندار فارس خاطرنشان کرد: با دستور استاندارد و پس از افزایش شمار مبتلایان، تمهیداتی اعمال و در تیرماه محدودیت‌هایی در دستور کار قرار گرفت و آثار مثبت این اقدامات را تا پایان مردادماه و با کاهش تعداد ورودی مبتلایان خواهیم دید.

ایران در ایران

سیمیای سرزمین

ایران

احداث ۲۰۰ کیلومتر بزرگراه و راه اصلی در استان بوشهر

بوشهر- مدیرکل راه و شهرسازی استان بوشهرگفت: با وجود همه تنگناهای مالی ۱۵۰ کیلومتر بزرگراه چهار خطه و بیش از ۵۰ کیلومتر راه اصلی در دولت‌های یازدهم و دوازدهم در این استان احداث و زیر بار ترافیک رفته و بیش از ۲۵۰ کیلومتر بزرگراه نیز با پیشرفت مناسب در دست احداث است.

به گزارش ایرنا، فرزند رستمی افزود: در دولت تدبیر و امید تاکنون ۶۵۰ میلیارد تومان اعتبار در بخش راهسازی هزینه شده و حدود ۹۰۰ میلیارد تومان

پروژه نیز در دست اجراست که تلاش می‌شود تا پایان دولت مورد بهره‌برداری قرار گیرد. وی یادآور شد: براساس بررسی‌های انجام شده وضعیت راه‌های این استان نسبت به نرم‌کشوری بهتر است به نحوی که در بخش راه روستایی ۹۹ درصد راه روستاهای بالای ۲۰ خانوار استان آسفالت شده است.

وی بیان کرد: تنها یک راه روستایی مسیر سرچشمه - جم از جمله روستاهای بالای ۵۰ خانوار در استان بوشهر هنوز آسفالت نشده است.

وه سان»، «طاق بسان» یا «طاق وسان» می‌گویند و معنی همه آنها طاق سنگی است. طاق‌بستان سال‌هاست رؤیای ثبت جهانی دارد. سال ۲۰۰۷ که کتیبه بیستون با تلاش «ملیحه مهدی‌آبادی»، مدیر سایت طاق‌بستان ثبت جهانی شد بسیاری از ساسانی را دومین اثر کرمانشاه دانستند که در پیشانی یونسکو خواهد درخشید. مهدی‌آبادی آن روز مدیر پایگاه تاریخی بیستون بود. او تلاش زیادی برای ثبت جهانی طاق‌بستان هم کرد اما ساخت و سازهای بسیار زیاد در عرصه و حریم آن تاکنون اجازه نداده است طاق‌بستان در این فهرست جهانی بدرخشد.

در مورد کارکرد این بنای باشکوه و جادویی تاریخی گمانه‌هایی وجود دارد؛ از جمله اینکه برخی آن را معبدی برای الهه آب‌ها می‌دانند و برخی دیگر آن را کاخی ناتمام برای خسرو پرویز معرفی کرده‌اند.

پادشاهان ساسانی معمولاً اطراف تخت جمشید را برای حجاری تندیس‌های حکومت خود انتخاب می‌کردند. اما قرار گرفتن طاق‌بستان بر سر شاهراه ابریشم و بکر بودن طبیعت آن شاید یکی از مهم‌ترین دلایل انتخاب این منطقه از بین دیگر مناطق ایران برای ایجاد سنگ‌نوشته‌های سلطنتی به دستور اردشیر دوم بود.

در کردی کرمانشاهی به طاق‌بستان «طاق

طاق‌بستان را نخستین انیمیشن سنگی دنیا می‌دانند؛ مهم‌ترین و آخرین اثر دوره ساسانیان در ایران. ساخت طاق‌بستان با شکست ساسانیان ناتمام ماند اما همین اثر ناتمام هم در تازه‌ترین نظرسنجی محبوب‌ترین اثر تاریخی از نظر کرمانشاهی‌ها شناخته شد. این اثر در شمال شرق شهر کرمانشاه قرار گرفته است و مجد و عظمت ایرانیان باستان را تصویرگری می‌کند.

طاق‌بستان، مجموعه‌ای از سنگ نوشته و سنگ نگاره است که در دو ایوان کوچک و بزرگ رویانگر صحنه‌های تاریخی تاجگذاری خسرو پرویز، تاجگذاری اردشیر دوم، تاج‌گذاری شاپور دوم و سوم است.